

Juni 2008

bladet

6

Medlemsblad för Västerås Skid- och Orienteringsklubb

Brant Sprint

Nästa nummer
kommer 1:a augusti!

Brant Sprint

Det var Vedbobacken i Västerås som skiljde agnarna från vetet när VPT och Sprint KM avgjordes härnäst. Banorna gick precis nedanför den gamla slalombacken men många av klasserna tog en tur upp på den, i orienteringssammanhang branta kullen.

Bland kämparna i VPT gjorde inte Västeråsarna bort sig. Det blev hela 4 st klassegare i form av Sandra Näslund, Filippa Lundberg, Andreas Sundström och Kasper Westman.

Alla segrare, och förövrigt alla i VSOKs färger, blev ivrigt påhejade av sina klubbkamrater.

I Sprint KMs senior-klasser var det Linda Sundin och Jonathan Rosendahl som likt två bergsgetter sprintade uppför Västerås svar på Hannenkahmbacken. I H50 kalssen och D50 klassen var det Göran Andersson respektive Eva Karlsson som tog sig fram snabbast i vårsolen.

/Terje

Det är Valborgsmässoafton och full aktivitet på Ekudden i Mariestad. I en stuga sitter Västerås D20-tjejer och äter torkad frukt från ett müslipaket. Det är uppladdning inför Sprint-SM som det handlar om.

Åtta löpare tävlande för Västerås sitter i en korridor i Vadsbogymnasiet och gör sig redo för kvalet. Det är vårvärme och det blåser en del. Västeråsarna möter en relativt lätt bostadsområdesorientering där löpningen är det avgörande. Av de åtta västeråslöparna är det Alva Olsson i klassen D20 som kryssar sig bäst mellan tomterna och går vidare till en final.

Alva olssons väg genom finalen. Alva hamnar slutligen på en sjunde plats, 1.06 efter Beata Falk, Hagaby Golf.

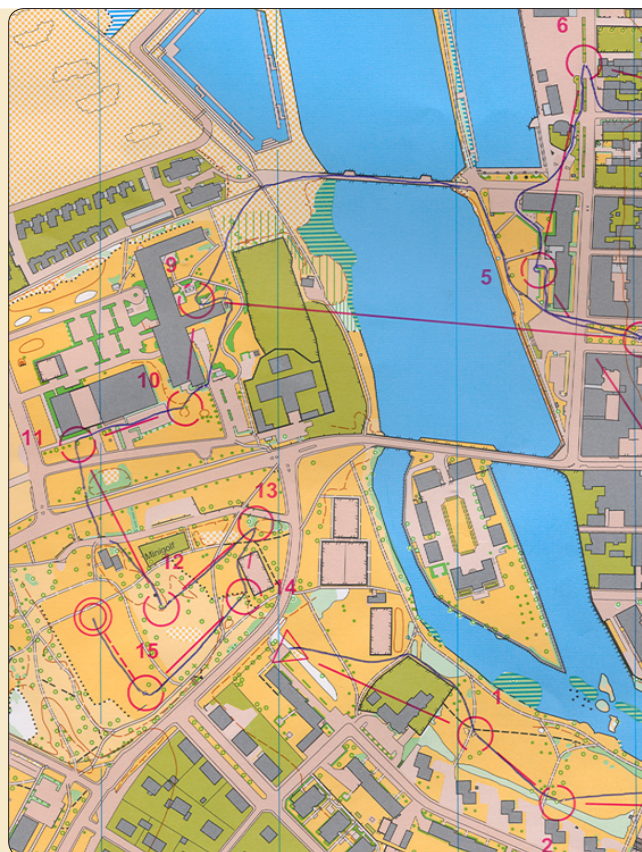

Alva Olsson på väg mot sista kontrollen i finalen.

Alva ger ett avslappnat intryck inför finalen och hon meddelar att det känns bra.

Starten går och Alva är iväg. Hon börjar bra och springer på i ett snabbt tempo. Efter halva banan får Alva tyvärr håll, men kämpar på bra ändå. Vid fjärde sista kontrollen står alla västeråsare och väntar spant. Där kommer hon! Hon springer rakt mot kontrollen och stämplar. Pip! Hon håller bra fart mot de två efterföljande kontrollerna. Där kommer hon igen! Full fart mot sista kontrollen! Vi hejar för fullt! Nu är det bara spurt-en kvar. Alva stämplar i mål med en tid på 14 minuter och 14 sekunder.

Helena L

Norbergs Nationella

1 maj bjöd på en mulen och lite kall morgon men höll inne med regnet. Senare bröt även solen igenom några gånger och höjde därmed temperaturen.

Det var medeldistans i Norberg och arrangörerna hade lagt manken till för ordna ett stenhårt underlag för både bilar och TC. Allt var nämligen samlat i ett stendrott, så estetiskt fanns en del övrigt att önska.

Terrängen var öppen och lättlopt med tydliga

höjder och stigar. Vår bana (H55) gick lätt utför från början vilket gjorde att man kände sig extra lätt i löpningen. Men verkligheten gjorde sig snabbt påmind när vi vek upp mot mål och fick springa 1,5 km uppför. Trött men nöjd kom jag i mål på årets första tävling. Min placering blev blygsam men andra klubblop-are var betydligt snabbare i sina klasser så det blev totalt tre dam- och fyra herrsegrar den här dagen.

2 maj var det en anorlunda tävling. Banorna hade "klassiska" längder men det var gemensam start för klasserna. För ungdomarna var det dessutom patrullloppning. Även denna dag i Norberg hade vi några från klubben som höll sig främst.

Segrade båda dagarna gjorde: Anna Zetterberg D21, Kuno Österlund H70, och August Mikaelsson H12.

Hans-Erik

Dalaportens tävlingar vid Horndahls Brukspark

Dalaporten arrangerade välbesökta tävlingar första helgen i maj. Det var både sprint, förlängd medeldistans samt SILVA Junior Cup under de två tävlingsdagarna. TC låg på lördagen vid nedre delen av det gamla bruksområdet och starten vid foten av skidbacken Fornby Klint.

Till söndagen hade man flyttat TC alldeles framför den ena bruksflygeln i parken. Bruksherrgården brann ned i slutet av 1800-talet och har inte återuppförts igen. Jag var på en visning för kommunanställda veckan före tävlingen och kan därför berätta att Horndahls Bruk under en kort period

hade världens största smedja under ett tak. Där arbetade man två och två vid lancashirehärdarna i 12-skift under en 6-dagarsvecka och de gick inte hem under veckan trots att den av bruket erhållna bostaden låg ganska nära. Bostadslängorna hade namn som Paradiset, Helvetet, och Svallerbo. Kanske ville inte fruarna ha hem de genomskitiga arbetarna. På lördageftermiddagen gick de dock hem och tvättade sig. Nu däremot hade vi som vanligt tillgång till varm utedusch, som bra nog var på en betongplatta, för att minska risk för nedsmutsning. Tyvärr var det

lite långt att gå till den på söndagen.

Brukseran på platsen började redan 1652 då vallonättlingen Isaac Kock anlade en järnindustri vid Horndalsån. Stångjärnet man producerade transporterades bl.a. till Västerås på hästforor. Den resan med ett lass på 400-500 kg tog 5 dygn. 1927 köptes Horndals bruk av Fagerstakoncernen och man producerade mest armeringsjärn under lång tid. De gamla industribyggnaderna av slaggsten står nu som ruiner. Verksamheten på den nyare delen av bruket lades ned för gott 1979 och nu används området till olika kultur-evenemang - t.ex. orientering!

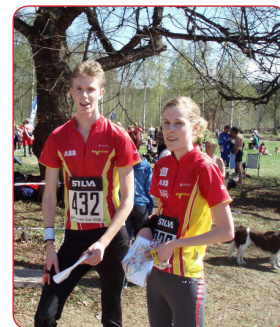
Det var härligt "försommarväder" speciellt på söndagen, då många stan-

nade kvar efter sina lopp för att kolla in sekundstriden i Sprinten på SILVA Junior Cup. Deltagarantalet var stort ca. 1700 på lördagen och ca. 1600 på söndagen och hamburgarna inbringade grova pengar.

Vann gjorde följande i klubben:

D21 Sofi Thorsell, H75 Lennart Öberg och H70 Kuno Östlund på lördagen. På söndagen vann Anders Österlund i H21E och Cecilia Einarsson i D21E kom 2:a.

Övriga vinnare: H75 Lennart Öberg, H70 Kuno

Österlund, H50 Mikael Utter, U1 Markus Österlund och H85 Tage Johansson.

På söndagens sprint i Silva Junior Cup fick Alva Olsson pris som femma.

Christina G

Rödgula färger i Göteborg

Det var några tappra VSOK-are som på Norges nationaldag tog av sig orienteringsskorna för att äntra asfaltens 21 kilometer i Göteborgs-varvet. I år var det rekordmånga personer som hade anmält sig till denna prövning på västkusten, och drygt 35000 löpare kutade iväg när startskottet ljöd. De västmanländska löparna hade inte riktigt med tävlingen att göra. Segraren satte nämligen banrekord på snabba 1.01.21.

VSOKarna gjorde dock bra ifrån sig och kom i en ganska tät klump där Andreas Eriksson lyckades bäst med tiden 1.22.24. Vidare följde både Simon Lindberg, Jonas Lundin och Stefan Olofsson ganska tätt därefter. På damsidan kämpade Anna Dahlberg tappert på asfalten och spurtade leende fram på Slottskogsvallen i vackert Göteborg.

/Terje

Kopparkavlen!

Starten hade gått och man väntar på de första löparna i H14 klassen ska komma i mål.

De beräknades komma vid 27 min enligt banläggaren.

30 min har gått och fortfarande ingen syn av de första lagen.

Efter 33 min kommer Carl Näslund och springer till sista kontrollen, och han var själv.

Han växlar till Carl Boman, David Torstensson och Leonard Balk som springer in i skogen. Carl var 2.21 min före den andra löparen kom i mål.

Jag börjar värma upp lite lätt, kolla på klockan då när jag ser Oscar Sandberg från Säterbygden ok som också värmer upp och väntar på att få springa sista sträckan.

Jag börjar bli nervös nu när det är ca 10 min kvar enligt beräknad tid och jag går till växlings fällan och väntar.

När det har gått ca 30 min har de fortfarande inte kommit och jag börjar bli orolig om de andra lagen har tagit ifatt den tid Carl tog. Efter 35 min ser jag Leonard komma och jag börjar skrika "bra kämpat, kom igen nu!!"

Leonard tar min karta och skickar över den till mig, samtidigt som ett annat lag från H14 skickar över en karta till sin kompis.

Killen tar sin karta och kommer iväg före mig, men han sprang inte så snabbt som jag trodde han skulle göra. Jag kommer snabbt ifatt honom och kör om honom.

Ettans kontroll var lätt, jag visste exakt hur jag skulle springa och började öka tempot. Men killen var precis bakom och hängde mig.

Jag ser ettans kontroll och det gör han också och han springer om mig och stämplar. Tydligt hade han ingen aning vart han skulle sen så han fortsatte springa i samma riktning som vi kom ifrån.

Jag visste hur jag skulle springa till tvåan och började springa i motsatt håll än vad han gjorde. Han ser att jag springer åt andra hållet och vänder snabbt håll och är ikapp mig igen.

Tvåan var också lätt. Jag sprang mot stigen och följde den, tittar bakåt och ser att killen springer upp på berget och jag blir lite fundersam om jag springer

fel. Men tänkte sen att jag springer ju på rätt stig och då ska stenen komma så småningom där kontrollen sitter.

Men jag hade fel.

Jag tog fel stig. Kom för långt ner och vet inte vart man är tills jag plötsligt kommer till vägen.

Hittar snabbt tillbaka där jag är och kutar till tvåan. Jag tänkte "skit också, en bom!!!" och jag visste att jag hade förlorat mycket tid och killen var långt före mig. Men jag höll samma tempo resten av banan, kanske lite snabbare.

När jag springer till 11:an och stämplar var jag alldeles för snabb med kartläsandet. Jag tog riktning mot 4:an som låg ca 200 m bort åt motsatt håll än vad jag skulle till. När

jag ser 4:an som jag trodde var min 12 läser jag definitionen och ser att det är fel och blir jätte stressad och undrar vart tusan tog jag vägen.

Jag ser sen efter några sekunder att jag är på 4:an och jag börjar kuta för livet mot 12. Jag blir riktigt arg att jag kunde vara så dum!!

När jag kommer till sista hör jag Vsokarnas vrål och hurra rop. Jag var besviken för att jag trodde att jag kom 4:a eller ännu värre.

Sen så ropar mina lagkamrater att jag ligger först och blir plötsligt jätte stressad för att jag trodde också att killen var precis bakom mig och på väg att springa om mig, så jag tar i med alla mina krafter och spurtar in som etta i mål!

Kasper Westman

70 000:- till VSOK Städning efter Power Meet

Klubben behöver fler som kan ställa upp den 5 juli och städa efter Power Big Meet. Aktiviteten ger 70 000:- till klubben och arbetet går ut på att städa crusingen och Mälarcamping. Total tids-åtgång 6-7 timmar om vi blir 70 stycken. Blir vi flera så går det fortare. Anmälan sker under UK budkavlar eller på lista i Orientalen. Anmäl dig och gör en insats för klubben !!!

Styrelsen

30 000:- till VSOK P-vakta på SM i augusti

1-3 augusti har klubben fått i uppdrag av Västerås Friidrottsklubb att sköta parkeringen under SM i friidrott. Vi erhåller halva parkeringsförtjänsten. Förra året hade Eskilstuna 2200 bilar under tre dagar. Aktiviteten ger ca. 30 000:- till klubben. Om många anmäler sig så behöver man kanske bara jobba 2-3 tim. under någon av dagarna. Anmälan gör antingen under UK budkavlar eller på lista i Orientalen.

Styrelsen

Sällsamheter i OL-terrängen – eller vad gömmer sig under bobbarna (5).

De tidigare inpassen under denna rubrik har handlat om hur inlandsisen påverkade landskapet och vilka spår vi kan se i dag av isens framfart. Men vad hände sen när isen hade dragit sig tillbaka? Hur gick det till när växtligheten koloniserade landskapet? Här finns det anledning att återigen erinra om tidsperspektivet, för 15000 år sedan blev Skåne isfritt och ca 8000 år senare hade isen försvunnit från Skandinavien.

Medan norra Sverige fortfarande var kal tundra hade växtligheten hunnit långt i södra delarna av landet. Och sedan rullade processen på. Men hur vet man i detalj vad som hände?

Det geologerna (forskarna) har gjort är att man har studerat växtlämningar i mossar och sjösediment och då i första hand pollenkorn, frön, frukter och barr. Halterna redovisas i diagramform. Utifrån dessa så kallade pollendiagram har man kunnat beskriva växtlighetens typ och sammansättning på en bestämd plats vid olika tider. Jag har sett handritade sådana diagram när hustrun en gång i tiden arbetade på Geologen i Lund.

Men hur såg klimatet ut efter istiden? Vi lever nu i en period mellan två istider, i en så kallad interglacial. Klimatet blev varmare och var som gynnsammast för

ca 8000 – 4000 år sedan vilket satte rejäl fart på växtlighetens utbredning. Närmast iskanten rådde fortfarande tundra med växter av den typ som återfinns på kalfjället i dag. Men där bakom tryckte skogen på från söder. Björk, asp och tall var de första trädslagen vilka följdes av hassel och al samt ädla lövträd som ek, alm och lind. I det gynnsamma klimat som rådde bredde dessa ut sig betydligt längre norrut än vad vi kan se i den naturliga förekomsten i dag. Vi pratar om att eken har sin nordgräns vid Dalälven men så har inte alltid varit fallet. På t ex kalfjället kan vi se stubbar från dessa skogar

som har växt åtminstone ett par hundra meter över dagens trädgräns. De trädslag som sist vandrade in var boken från söder och granen från norr. Granens naturliga spridning söderut i Skåne pågår fortfarande men det lär bli definitivt stopp vid slättbygderna

Den skog vi springer orientering i idag är en blandning av dessa invandrande skogar. De ädla lövträden har missgynnats av det kallare klimatet sedan bronsåldern och har därmed fått ge vika. Granen är vinnaren men tallen och björken har också stått sig gott. Vi ska även notera att stora delar av våra skogar är planterade, något som vi

själv har bidragit med för att förstärka kassan i klubben.

På tal om klimat så har vi efter medeltiden upplevt den så kallade lilla istiden, vilken varade i ca 400 år räknat från början av 1500-talet. Våra trakter lär också på sikt gå mot en ny istid sågs det, om nu inte växthuseffekten sätter stopp för det. Men det är nog onödigt att grubbla på den saken. Vi lär i alla händelser få nöja oss med att betrakta spektaklet på avstånd.

Ason